בשיר ובטבעת ויצא בו ברשות הרבים משום מראית העין. והתניא איזהו קמיע מומחה כל שריפא ג' בני אדם כאחד לא קשיא הא למחויי גברא הא למחויי קמיעא. אמר רב פפא פשיטא לי: תלת קמיע לתלת גברי תלתא תלתא זימני איתמחי גברא *ואתמחי קמיע, תלתא קמיע לתלתא גברי חד חד זימנא גברא איתמחי קמיעא לא איתמחי, חד קמיע לתלתא גברי קמיעא איתמחי גברא לא איתמחי, בעי רב פפא תלתא קמיע לחד גברא מאי קמיעא ודאי לא איתמחי, גברא איתמחי או לא איתמחי מי אמרינן הא אסי ליה או דילמא *מזלא דהאי גברא הוא דקא מקבל כתבא תיקו: איבעיא להו קמיעין יש בהן משום קדושה או דילמא אין בהן משום קדושה, למאי הילכתא אילימא לאצולינהו מפני הדליקה ת"ש *הברכות והקמיעין אע"פ שיש בהן אותיות ומענינות הרבה שבתורה אין מצילין אותן מפני הדליקה ונשרפים במקומן אלא לענין גניזה ת"ש היה *כתוב על ידות הכלים ועל כרעי המטה *יגוד ויגנזנו אלא ליכנס בהן בבית הכסא מאי יש בהן קדושה ואסיר או דילמא אין בהן קדושה ושרי? ת"ש ולא בקמיע בזמן שאינו מן המומחה הא מן המומחה נפיק ואי אמרת קמיעין יש בהן משום קדושה זמנין דמיצטריך לבית הכסא ואתי לאיתויינהו ד' אמות ברה"ר הכא במאי עסקינן בקמיע של עיקרין, והתניא אחד קמיע של כתב ואחד קמיע של עיקרין אלא הכא במאי עסקינן בחולה שיש בו סכנה והתניא אחד חולה שיש בו סכנה ואחד חולה שאין בו סכנה אלא כיון דמסי אף על גב דנקיט ליה בידיה נמי שפיר דמי

והתניא

רש"י

בשיר. אנעדה: **מפני מראית העין**. דלא מיחזי כמאן דבעי ליה לרפואה אלא לתכשיט, ולאו תכשיט הוא אלא מחמת דאגת חולי: **ובפניא כל שריפא ג' בני אדם**. ולעיל קתני כל שריפא ושנה ושילש ואפילו אדם אחד: **הא לאתמויי גברא כו'**. הא דקתני ג' בני אדם משום דסתם ג' בני אדם שלשה מיני חלאים ואיירי בג' מיני קמיעין שאינן דומין זה לזה ולאתמויי גברא שנעשה מומחה בכל קמיעים שיעשה לעולם כדאמרינן בב"ק (דף לז:) נגח שור וחמור וגמל נעשה מועד לכל אבל הקמיע אינו מומחה אם יכתוב רופא אחר אחד מהן: **והא**. דקתני כל שריפא ושנה ושילש מיירי בחולי אחד וכתבו זה הלחש וריפא ג' פעמים או לאדם אחד או לשלשה ולאיתמחויי קמיעא מיירי דנעשה הקמיע לבדו מומחה על יד אדם זה אך אם כתבום שלשה רופאים נעשה קמיע של לחש זה מומחה מיד כל אדם: **תלתא קמיעי**. ג' מיני לחש: **תלתא תלתא זימני**. כל לחש ריפא שלשה פעמים ואפילו אדם אחד: **אתמחי גברא**. בכל קמיעות לעולם שהרי הומחה בשלשה מיני קמיעים: **ואתמחי קמיע**. שלשה קמיעין הללו נעשים מומחים מיד כל אדם שהרי ריפא כל אחד ג"פ ואין לומר מזל הרופא גורם דאין הדבר תלוי במזל הרופא אלא בחכמתו ואין לומר נמי (א) החולה גרם שמתרפא על ידי קמיעין שהרי בשלשה אנשים הוחזק: **קמיעא לא אתמחי**. לבא מיד רופא אחר: **חד קמיע לתלתא גברי**. לחולי אחד: **קמיעא איתמחי**. מיד כל אדם: **גברא לא איתמחי**. לקמיע אחר שאינו של לחש [זה] ושל חולי זה: **תלתא קמיעי**. של שלש מיני חולי: **קמיעא ודאי לא איתמחי**. מיד אדם אחר שהרי לא ריפא אלא פעם אחת: **מזליה דהאי גברא**. מלאכו של חולי זה דמקבל קמיעא וא"ת ממתני' דלעיל שמעינן לה דתני כל שריפא ושנה ושילש דמשמע לאדם אחד ואוקימנא דאיתמחי קמיעא ולא אמרינן מזליה הוא, לא דמי, התם חד קמיעא הוא וליכא למיתלייה במזלא דגברא אלא בקמיע, הכי ודאי בגברא תלוי או ברופא או במתרפא הלכך מיבעיא לן במאי ניתליה: **לאצולינהו**. בשבת *לחצר המעורבת כשאר כתבי הקדש: **הברכות**. שתקנו חכמים כגון תשעה של ר"ה שיש בהן מלכיות וזכרונות ושופרות: **מעינות**. מפרשיות הרבה שכותבין בהן את מקראות של רפואה: **היה כתוב שם יגוד**. *יקוץ מקום השם ויגנזו: סתם בית הכסא שלהן בשדות: **שיש בו סכנה**. אי שקיל ליה מיניה דשרי למיעל בהן לבית הכסא משום פקוח נפש: **אף על גב דנקיט ליה בידיה**. תכשיטו הוא הלכך אי נמי מייתי ליה ד' אמות בידים לא מחייב:

שלא

תוספות

כל שריפא שלשה בני אדם כאחד. נראה לר"י דגרסינן כאחד והכי פירושו מדקתני כאחד אלמא משמע דבג' קמיעים מיירי ולעיל קתני כל שריפא ושנה ושילש משמע קמיע אחד ומשני דההוא דלעיל לאתמויי קמיע והך לאתמויי גברא וה"ה אפילו לא נתרפאו יחד אלא הא דנקט כאחד לאשמעינן דבג' קמיעין מיירי ולאתמויי גברא:

תלתא קמיעין לג' גברי תלת תלת זימני. פירוש שכתב לחש אחד בג' איגרות וכל אחת הועילה לג' אנשים או לאחד שלש פעמים קשה לרשב"א קמיע ג' היכי איתמחי הלא מיד כשנתרפא האדם שלישי בקמיע ג' [פעם א'] איתמחי גברא וכיון דאתמחי גברא ודאי שאותה האיגרת תועיל מכאן ואילך וי"ל כגון דשני קמיעין הללו ריפאו תלת זימני לתרי גברי וקמיע שלישי לחד מהנך תרי גברי תרי זימני והשתא מימחו כבר תרי קמיעי וגברא וקמיע שלישי אכתי לא איתמחי וחזר וריפא קמיע שלישי אדם שלישי דהשתא בא בבת אחת המחאת גברא והמחאת קמיע:

תלת תלת זימני. הוה מצי למימר חד תלת זימני ואיך חד זימנא אלא בעי למימר שיהיו שלשה קמיעין מומחין: **חד** קמיע לתלת גברי. נראה לר"י דה"ה לחד גברא תלת זימני דודאי לגבי המחאת גברא הוא דמבעיא ליה בסמוך אי אתמחי בחד גברא מתלת קמיעי אבל לענין המחאת קמיע דעדיף לא קא מיבעיא ליה דפשיטא דתלינן בהמחאת קמיע ולא אמרינן מזליה דהאי גברא הוא דמקבל כתבא והאי דנקט לתלתא גברי משום רבותא דאפילו הכי גברא לא אתמחי: **תלת** קמיע לחד גברא מאי. תימה תיפשוט ליה מדתני לעיל איזהו קמיע מומחה כל שריפא שלשה בני אדם ומוקמינן לה לאתמויי גברא משמע דוקא תלת גברי אבל חד גברא לא מדלא קתני כל שריפא אדם א' בג' קמיעין ובקונטרס פי' בפי' א' מימחי גברא מימחי קמיע שעשה אדם זה קמיע לשלשה אנשים דנעשה אדם זה מומחה שריפא שלשה אנשים והקמיע מומחה שריפא כתב זה ג' אנשים ולהאי פירושא נמי לא מימחי גברא אלא דוקא לאותו לחש וקשה לר"י לפירוש זה דהא אמרינן לקמן חד קמיע לתלתא גברי קמיע איתמחי *גברא לא איתמחי ויש ליישב לשון הקונטרס דה"ק שעשה אדם זה לחש זה בשלשה איגרות לג' אנשים דנעשה אדם זה מומחה שריפא לג' אנשים והלחש מומחה שריפא לחש זה ג' אנשים וגם זה אין נראה לר"י דאם בענין זה נמי קרוי חד קמיע לתלתא גברא הדרא קושיא לדוכתיה ואם הוא קרוי בענין זה תלתא קמיע לתלתא גברי חד חד זימנא הא אמרינן לקמן דגברא איתמחי ולא קמיע לכך נראה לר"י כדפירש וכן פירוש אחר שפי' בקונטרס מיושב מן הראשון: *__הא__ לאתמויי קמיע. פירש בקונטרס דנעשה הקמיע לבדו מומחה ע"י אדם זה תימה דהוא עצמו פירש בסמוך גבי תלת תלת זימני דכל לחש שריפא ג' פעמים נעשו ג' קמיעות הללו מומחים מיד כל אדם אע"פ שרוצה לומר הקונטרס שרופא אחד כתבם מדפירש ואין לומר שמזל הרופא גרם וכן נראה ודאי עיקר דלא ע"י אדם זה לבד נעשה הקמיע מומחה אלא אף מיד כל אדם דהא אמרינן בסמוך תלתא קמיע לתלתא גברי תלת תלת זימני איתמחי גברא ואיתמחי קמיע והאי תלתא קמיעי לתלתא גברי דקאמר איירי שרופא אחד עשאם דבענין אחר לא איתמחי גברא וא"כ האי דקאמר נמי תלת תלת זימני איירי נמי ברופא אחד כמו רישא וקאמר דאיתמחי קמיע והיינו ע"כ מיד כל אדם דאי מיד רופא זה הא בלאו הכי הוא מומחה בכל קמיעין שבעולם וממה שפירש נמי גבי תלת תלת זימני כל לחש ריפא ג' פעמים ואפילו אדם אחד חזר בו מזה דפירש איתמחי קמיע ואין לומר מזל החולה גרם שמתרפא ע"י קמיעתא שהרי בשלשה אנשים הוחזק משמע דלא אמרינן איתמחי קמיע אלא א"כ ריפא ג' אנשים:

איתמחי קמיע. פירש הקונטרס ואין לומר מזל הרופא גרם דאין הדבר תלוי במזל הרופא אלא בחכמתו משמע שרוצה ליתן טעם אמאי איתמחי קמיע במזל הרופא היה לנו לתלות שכבר הומחה שריפא ג' אנשים בג' מיני קמיעים ולא היה לנו להלות בקמיע ולא ידע רשב"א מה טעם טוען על זה דהא לא איתמחו שאר קמיעין של שאר חולאים אע"ג דהרופא איתמחי בכל קמיעין שבעולם ה"נ אלו ג' קמיעים נמי לתלות ברופא אלא צריך לתרץ כמו שפירשתי ללשון ר"י בענין שיבא המחאת קמיע והמחאת גברא בבת אחת:

והתניא

עין משפט נר מצוה

לח א מיי' וסמג שם טוש"ע א"ח סי' שא סעיף כה:

לט ב מיי' פ"ו מהל' יסודי התורה הלכה ו סמג לאוין ג:

ק"ק דהכא לא משכחת שיתמחה הקמיע בג' [illegible]

רבינו חננאל

והתניא איזהו קמיע מומחה כל שריפא ג' בני אדם כאחד. בעי רב פפא תלתא גוני קמיע [illegible] ג' מיני חלאים [illegible] קמיע ודאי לא אתמחי גברא מאי מי אמרינן הא אסי ליה [illegible] או דלמא מזלא דהאי גברא [illegible] ועלתה בתיקו. ירושלמי [illegible] קמיעין יש בהן משום קדושה [illegible] הכלים שאם היה שם כתוב עליהן תנינהו יגוד ויגנזנו [illegible] קא מיבעיא לן למיעל בהו לבהכ"ס.

גברא לא איתמחי ולהאי פי' היינו דלא איתמחי אפילו ללחש זה כצ"ל [ת"י]

עיין לעיל קודם ד"ה תלתא

ערכין ו. [מס' סופרים פ"ה] [גי' הערוך יגוד]

לקמן קטו: [illegible]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ואיתמחי כו' נמי מזל החולה גרס:

(*) הערה הגמ' רוצה להסיק שאין בקמיע קדושה אבל בהמשך הגמ' מביאה דחיות ובסוף אין הכרעה

לחצר שאינה מעורבת כצ"ל וכ"ה ברש"י שבאלפס

וגי' הערוך יגוד פי' יגוד אותו במגירה רש"ל

גליון הש"ס

רש"י ד"ה לאצולינהו בשבת לחצר המעורבת. עי' לקמן קטו ע"א ברש"י ד"ה מצילין אותן וצ"ע

איתמחי גברא וקמיע